UUTISET

Varmaa on, että vuonna 2050 metsäteollisuus näyttää meillä aivan erilaiselta kuin tänään. **MATLEENA KNIIVILÄ PTT:N TALOUSTUTKASSA**

EU:n rahoitussopu kaatui 30 miljardin kiistaan

Nettosaajat ja maksajat eivät löytäneet yhteistä säveltä. Neuvotteluja EU:n seitsemän vuoden budjetista jatketaan seuraavan kerran tammikuussa.

SEBASTIEN PIRLET/LEHTIKUVA

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Herman Van Rompuyn budjettikompromissi ei kelvannut EU-maiden päämiehille. Seuraavan kerran EU-presidentti yrittää sovitella nettomaksajien ja saajien kiistaa tammikuussa.

BRYSSEL (MT)
EU-maat eivät päässeet sopuun unionin seitsemän vuoden rahoituskehyksestä perjantaina päättyneessä huippukokouksessaan. Seuraavan kerran ratkaisua yritetään tammikuun alkupuolella.

”Neuvottelut päätettiin lopettaa yksimielisesti. Henki oli rakentava, eikä yksikään maa ollut erityisen hankala, mutta vielä ratkaisuun ei päästy”, pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) sanoi Brysselissä kaksipäiväisten neuvottelujen päätteeksi.

Kataisen mukaan jäsenmaat kuitenkin ymmärtävät, että kaikkien on tingittävä jostain, jotta sopu syntyy. Suurin jakolinja kulkee edelleen nettomaksajamaiden ja -saajamaiden välillä.

Ennen kokousta kovia leikkausvaatimuksia esittänyt Britannian pääministeri **David Cameron** tuli keskustelujen aikana muita vastaan.

”Britit olivat hyvin rakentavia. Siitä pitää antaa tunnustusta.”

Maataloudelle hyvä esitys

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan **Herman Van Rompuyn** torstain ja perjantain välisenä yönä tekemä kompromissiesitys olisi leikannut komission reilun tuhannen miljardin euron esitystä noin 80 miljardilla. Kataisen ja monen muun maan mielestä esitys oli edelleen liian suuri.

”Suomen nettomaksuosuus olisi kasvanut liikaa.”

Neuvottelulähteiden mukaan Saksan, Britannian, Pohjoismaiden ja Hollannin muodostama ryhmä olisi vaatinut 30 miljardin lisäleikkausta Van Rompuyn esityksen päälle. Ranskan tukemat Itä- ja Etelä-Euroopan maat eivät kuitenkaan hyväksyneet ehdotusta.

Maatalouden kannalta Van Rompuyn esitys olisi ollut hyvä. Suomen maaseudun kehittämisrahat olisivat esityksen mukaan säilyneet lähes entisellä tasollaan. Tilatukeen olisi tullut muutaman euron pudotus hehtaarille.

Myös Pohjois- ja Itä-Suomen harvaan asuttujen alueiden tuet oli Kataisen mukaan huomioitu hyvin.

Koskinen tyytyväinen edistykseen

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskista** (kok.) huippukokouksen tulos ei yllättänyt.

”Suurempi yllätys olisi ollut, jos ratkaisu olisi tullut. Maaseuturahojen kanssa päästiin kuitenkin hyvin eteenpäin.”

Hän uskoo, että Suomelle luvattu maaseutukirjekuori on edelleen mukana kun neuvotteluja jatketaan.

”Tuskin sitä olisi tarjottu, jos asian tärkeyttä Suomelle ei ymmärrettäisi.”

Rahoituspäätöksen viivästymisen on pelätty vaikeuttavan uusien maaseutuohjelmien käynnistämistä. Koskisen mukaan aika riittää, jos päätös syntyy toisella yrityksellä.

”Euroopan parlamentti on jo lykännyt omat cap-ratkaisunsa tammikuulle, joten sinänsä tämä ei aiheuta lisäviivästystä.”

Sitä vaihtoehtoa, että tammikuussakaan ei päästäisi sopuun, Koskinen ei halua spekuloida.

”Uskon että ratkaisu syntyy. Nyt oltiin jo aika lähellä.”

Mersch viimein EKP:n johtokuntaan

EU:n rahoituskehysneuvottelut ovat aina olleet hankalia. Myös edellisellä kerralla vuonna 2005 sopu syntyi vasta toisella yrityksellä.

Jäsenmaiden lisäksi myös Euroopan parlamentin täytyy hyväksyä neuvottelutulos.

Budjettikeskustelujen ohella EU-maiden johtajat nimittivät Luxemburgin keskuspankin pääjohtajan **Yves Merschin** Euroopan keskuspankin johtokuntaan.

Nimityksestä on kiisteltiin pitkään, koska EKP:n johtokunnan jäsenenä ei ole tällä hetkellä yhtään naista.

NIKLAS HOLMBERG

”Aikataulussa paljon kirittävää, mutta oikeat asiat esillä”

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** ja eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) pitävät kumpikin huolestuttavana, ettei EU:n huippukokouksesta syntynyt sopua seuraavien seitsemän vuoden budjetista.

”Tästä tulee pakosti muutama viikko kirittävää. Olin aiempien kierrosten perusteella laskenut, että ennen vuodenvaihdetta olisi pitänyt saada päätös”, Marttila laskee.

Hän muistuttaa, että budjettiratkaisu on ensimmäinen avain suomalaista maaseutua koskevien päätösten ketjussa. Suurin kysymys on 141-artiklan jatko, josta ei voida tehdä päätöstä ennen kuin yhteisen maatalouspolitiikan uudistus on lyöty lukkoon.

Kilpailukykyä hallintoa purkamalla

Aikataulupainetta tuo myös se, että niin huippukokouksessa kuin EU:n parlamentissa on esitetty muutoksia siihen, miten cap-uudistusta tullaan hallinnoimaan.

”Näyttää siltä, että viherryttämisen suhteen mennään vähän uuteen suuntaan ja sitä kautta tulee muutoksia tehtäväksi”, hän sanoo.

”Valtion päämiesten tulisi vahvasti sitoutua todellisiin byrokratiatalkoisiin. Tässä on nyt paikka tehdä se.”

Jari Leppä toteaa, että maataloushallinnon yksinkertaistaminen on myös välttämätön askel paremman kilpailukyvyn suuntaan.

”Kun rahat ovat meillä maataloudessa tiukalla ja tiedetään yleinen taloudellinen tilanne Euroopassa, onko järkevää, että hallintoa vain paisutetaan? Hallintoa on virtaviivaistettava ja volyymiä on siirrettävä itse tekemiseen, että kilpailukykyä saadaan lisää.”

Marttila haluaa, että Eurooppaneuvoston ja parlamentin viherryttämiskeskustelu noteerattaisiin myös kotimaan hallinnossa sen sijaan, että maatalouden ympäristöohjelmia halutaan ajaa alas.

”Kannattaisi täällä kotimaassakin olla tarkkana, että EU:ssa Suomen ympäristöohjelmia arvostetaan”, hän sanoo.

”Maaseudun kehittämisohjelman rahoitus on täällä tehokkaassa käytössä. Useat komissaaritkin ovat käyneet toteamassa, että tässä saadaan EU-rahoille vastinetta.”

Huippukokous kariutui siihen, että esillä ollut budjettipaketti oli suurten nettomaksajien mukaan liian suuri.

Jari Leppä pelkää, että tammikuussa saatetaan nähdä nykyistä niukempi rahoitusraami.

”Oli huolestuttavaa, että kokouksen viimeisessä ehdotuksessa oltiin pienentämässä kakkospilaria. Joko se tai kansalliset kirjekuoret – jompikumpi pitää tulla. EU-tukien osuus maatilojen kannattavuudessa on siinä mallissa, että yhtään ei ole varaa tinkimiseen.”

KAIJALEENA RUNSTEN

PUOLUEIDEN KOKOUKSISTA

Keskusta, SDP, vihreät ja kristillisdemokraatit olivat koolla lauantaina.

Eläkeiät ylös

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** hoputti eläkeiän nostoon lauantaina puoluevaltuuston kokouksessa Kouvolassa.

”Se olisi luontevaa, koska suomalaiset elävät entistä pidempään ja entistä terveempinä.”

Oppositiojohtaja Sipilä syytti maan hallitusta päättämättömyydestä ja vaikeiden asioiden lykkäämisestä.

Hänen mukaansa keskusta esittää oman suunnitelmansa Suomen selviytymiseksi kevään aikana.

Sipilä otti myös kantaa valtion omistaman tienrakennusyhtiö Destian myyntipuheisiin. Hän puolsi asiaa ja sanoi, että näin ilman velanottoa saataisiin melkoinen investointiaalto teihin, rautateihin sekä homekouluihin ja -sairaaloihin.

Puoluevaltuusto vaati pikaisia toimia maatalouselinkeinon pelastamiseksi.

”MTK:n ruokatempaus paljasti kaikille maatalousyrittäjien ahdingon: tuottajahinta ei kata tuotantokustannuksia. Kysymys on 400 000 suomalaisesta työpaikasta, suomalaisesta puhtaasta lähiruoasta ja tuottajien toimeentulosta.”

Valtuuston mielestä Suomen on selkiytettävä EU-budjettitavoitteitaan, jotta Suomelle tärkeät maatalous- ja aluekehittämisrahat turvataan. Epäselvät tavoitteet voivat johtaa neuvotteluiden pitkäaikaiseen umpikujaan.

Puoluevaltuuston kokouksessa Kouvolassa oli huojentunut tunnelma kohtuullisena pidetyn kuntavaalituloksen jälkeen.

Ei eläkeiän nostolle

Puheenjohtaja **Jutta Urpilainen** tyrmäsi ehdotukset eläkeiän nostamisesta SDP:n puoluevaltuuston kokouksessa Kuopiossa.

Urpilaisen mukaan työuria voidaan pidentää alkupäästä ja keskeltä muun muassa opintotuki- ja päivähoitouudistuksilla, mutta SDP:n kielteinen kanta eläkeiän nostoa kohtaan ei ole muuttunut.

”Suomi tarvitsee kaikki käsiparit töihin, jotta julkisen talouden kestävyys saadaan turvattua. Rakenteelliset uudistukset ovat välttämättömiä.”

Kaivosteollisuus ja ennen muuta Talvivaaran ympäristöongelmat puhuttivat Kuopioon kokoontunutta puoluevaltuustoväkeä.

Urpilainen piti Talvivaaran tapahtumia järkyttävinä ja tuomittavina mutta sanoi, ettei niistä saa tehdä vääriä johtopäätöksiä.

”Suomella ei ole varaa siihen, että kaivosteollisuus ja ympäristönsuojelu ovat pysyvästi törmäyskurssilla. Me tarvitsemme molempia. Puhtaan luonnon, joka edistää niin virkistystoimintaa kuin matkailua, ja myös maaperän kestävää taloudellista hyödyntämistä.”

Ryhmäkanne ympäristörikoksesta

Ryhmäkanne pitäisi ulottaa koskemaan myös ympäristörikoksia, ehdotti vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** lauantaina.

”Suomessa ei ole mahdollista nostaa ryhmäkannetta ympäristörikoksesta. Se poistettiin aikanaan työryhmän esityksestä, kun ryhmäkanne säädettiin mahdolliseksi. Tämä epäkohta on muutettava.”

Niinistö puhui vihreiden puoluevaltuuskunnassa lauantaina.

”Kainuulaisia on aikanaan johdettu harhaan kaivoshanketta suunnitellessa. Nyt meidän on tehtävä kaikkemme heitä auttaaksemme. Tavallisia ihmisiä on autettava suuryrityksen saattamiseksi vastuuseen aiheuttamistaan vahingoista.”

Niinistön mukaan Talvivaaran opetukset otetaan huomioon uudessa ympäristönsuojelulaissa.

Hän arvioi, että suomalaisten enemmistö haluaa lain, joka ehkäisee tehokkaasti ympäristön pilaamista. Uudistus on juuri lähtenyt lausuntokierrokselle.

Kotihoidontuki ennallaan

Kotihoidon tuen määrän tai kestoon ei tule puuttua, sanoi kristillisdemokraattien puheenjohtaja, sisäasiainministeri **Päivä Räsänen** lauantaina.

Hän puhui puolueen puoluevaltuustolle lauantaina. Samalla hän ilmoitti halustaan jatkaa puolueen puheenjohtajana kesän jälkeenkin. Räsänen on ollut puolueen johdossa kahdeksan vuotta.

Kotihoidon tuki on noussut viime aikoina julkiseen keskusteluun. Ruotsin mallia on esitetty yhtenä vaihtoehtona, jonka avulla kotiäidit saataisiin nopeammin työelämään.

Kristillisdemokraatit näkevät, että työelämän joustavoittaminen on tärkeä ja tavoiteltava asia. Tämä ei saa kuitenkaan tarkoittaa sitä, että pienten lasten valinnanvapautta lastensa hoidon suhteen heikennetään.

”On väärin repiä pienten lasten vanhemmat työelämään siinä vaiheessa, jossa lapsen etu on saada hoivaa omalta vanhemmaltaan”, totesi Räsänen.

Vaikka Suomessa alle 3-vuotiaiden lasten äitien työnteko on hiukan vähäisempää kuin Ruotsissa, tämä ei näytä syrjäyttävän äitejä työelämästä vuosikausiksi.

3–5-vuotiaiden lasten äitien työssäkäyntiaste Suomessa on samansuuruinen kuin Ruotsissa, ja 6–16-vuotiaiden lasten äitien korkeampi kuin ruotsalaissisarten.

PTT:N TALOUSTUTKA

Matkalla parempaan

Tulevaisuus on alkanut. Näitä sanoja käytettiin usein Euroopan paperintuottajajärjestö Cepin pari viikkoa sitten Brysselissä pitämässä European Paper Week -tapahtumassa. Lamasta ja vähenevästä kysynnästä huolimatta paperiteollisuudessa uskotaan – ainakin julkisissa puheissa – parempaan tulevaisuuteen.

Paino- ja kirjoituspaperin kysyntä toki laskee Euroopassa. Se vähenee tulevina vuosina ja vuosikymmeninä talouden tilanteesta riippumatta.

Erilaiset sähköiset sovellukset vievät vääjäämättä markkinoita paperilta. Mitä vanhemmaksi nykynuoriso kasvaa, sitä enemmän koko väestön kulutustottumukset muuttuvat nykyisestä ja sitä vähemmän paperia tarvitaan.

Toivoa metsäteollisuudessa ja koko alalla herättävät kuitenkin puun käyttämättömät mahdollisuudet. Puusta voidaan valmistaa muutakin kuin lehtiin tai tulostamiseen tarvittavaa peruspaperia.

Osin jo nykyisiä, mutta pääosin nousevia mahdollisuuksia, ovat erilaiset rakennusmateriaalit, biopolttoaineet, muovipakkauksia korvaavat puukuidusta valmistetut pakkaukset ja erilaiset älypakkaukset.

Puuvillaa tai keinokuituja voidaan korvata ympäristöystävällisemmillä puupohjaisilla tekstiileillä ja öljypohjaisia kemikaaleja puusta valmistetuilla kemikaaleilla. Puun eri ainesosia saatetaan tulevaisuudessa käyttää nykyistä enemmän myös elintarvike-, lääke- ja kosmetiikkateollisuuden tuotteissa. Silloin tuotteen yksikköhintakin on aivan eri luokkaa kuin sellun tai paperin.

Metsäteollisuudessa näytetään herätyn muutokseen, vaikkakin ehkä pakon edessä ja melko myöhään. Alalla on ymmärretty, kuinka tulevaisuuden trendit tukevat kestävää metsien käyttöä.

Puun käytöllä voidaan vastata moniin maailman ongelmiin. Haasteena on saada myös kuluttajat oivaltamaan asia.

Onnistuessaankin muutos uuteen kestää kauan. Cepin visiossakin muutoksen uskotaan vievän useita kymmeniä vuosia. Varmaa on, että vuonna 2050 metsäteollisuus näyttää meillä aivan erilaiselta kuin tänään. Paperin valmistus vähenee, mutta ehkä sen merkityksen pienenemistä ovat korvanneet monet edellä mainitut tuotteet.

Vanhaan ei ole enää paluuta ja matka parempaan tulevaisuuteen on pitkä. Vaikka tie lienee alussa kuoppainen, on suunta ainakin selvillä.

MATLEENA KNIIVILÄ on PTT:n metsäekonomisti

matleena.kniivila@ptt.fi

Kotimaisuus ei näy reilun kaupan tuotteissa

Reilun kaupan merkin on voinut vuoden ajan saada myös tuotteille, joissa yhdistetään suomalaisia ja reilun kaupan raaka-aineita. Niitä on toistaiseksi vähän tarjolla.

Useista raaka-aineista valmistettavia elintarvikkeita on sääntömuutoksen jälkeen jälkeen tullut tarjolle kymmeniä.

Suomalainen kauppa ja teollisuus näyttävät heräävän muita hitaammin.

Ehkä ei ole ymmärretty, että samat kuluttajat, joita kiinnostaa eettisyys reilun kaupan tuotteiden muodossa, arvostavat myös kotimaisuutta, sanoo Reilun kaupan edistämisyhdistyksen toiminnanjohtaja **Janne Sivonen**.

Sertifikaatti edellyttää, että yhdistelmätuotteiden kokonaispainosta tai -tilavuudesta vähintään viidesosa on reilun kaupan raaka-ainetta. Loppu voi olla esimerkiksi jäätelössä kotimaista maitoa.

Aiemmin edellytettiin, että raaka-aineiden kuivapainosta vähintään puolet oli reilun kaupan hyväksymää. Toisena vaihtoehtona oli, että ainakin yhtä tuotteen kannalta merkittävää raaka-ainetta oli vähintään viidennes kuivapainosta.

K-ruokakaupoista saa reilun kaupan yhdistelmätuotteita, kuten jäätelöä, keksejä ja virvoitusjuomia. Tuotteita ei kuitenkaan valmisteta Suomessa, kertoo Ruokakeskon tiedottaja **Minttu Tirkkonen**.

Myöskään S-ryhmän kaupat eivät myy kotimaisia yhdistelmätuotteita.

Keskusteluja teollisuuden kanssa on käyty, mutta toistaiseksi ne eivät ole johtaneet mihinkään, kertoo SOK:n valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu**.

MT–STT

Hyvä kuluttajansuoja suomalaisen verkkokaupan valtti

Suomalaiset törmäävät eurooppalaisittain verraten vähän ongelmiin verkkokaupassa, kertoo Kaupan liiton *Kauppa.fi*-sivusto. Kotimaisten verkkokauppojen valttina on kattava kuluttajansuoja.

Suomessa ongelmia verkkokaupassa ei esiinny Euroopan kuluttajakeskusten liiton tilaston valossa samassa mittakaavassa kuin muualla, ja viestiä vahvistaa myös TNS Gallupin verkkokauppatutkimus.

Sen mukaan yli 90 prosenttia vastaajista on ollut joko erittäin tai melko tyytyväinen viimeksi tekemäänsä verkko-ostokseen.

Suomi on yksi harvoista Euroopan maista, jossa vaihto- ja palautuskulut ovat olleet jo tähän mennessä kauppiaan vastuulla. Meillä myös peruutusoikeus on jo entuudestaan EU-direktiivin määräämät 14 päivää, Kaupan liitto tähdentää.

Liitto katsoo, että etenkin ilmainen palautus- ja vaihtooikeus toimii suomalaisen verkkokaupan kilpailutekijänä kansainvälisesti.

”TNS Gallupin tutkimuksen valossa suomalaisten verkkokauppiaiden kannattaa puntaroida, ottaako käyttöön (EU-direktiivin sallima) maksullinen palautus vai ei. Suomalaiset kuluttajat ovat tottuneita ilmaiseen vaihto- ja palautusoikeuteen.”

Kahtena viime vuonna Euroopan kuluttajakeskusten verkoston kirjasi yli 60 000 valitusta, joista yli puolet koski rajat ylittäviä verkko-ostoksia. Määrä kasvoi tuona aikana viisi prosenttia.

Yli 40 prosenttia valituksista koski brittiläisiä ja saksalaisia verkkokauppoja.

Suomalaiset eivät ole Euroopan kuluttajakeskusten raportin mukaan kovinkaan tyytymättömiä saamaansa palveluun verkkokaupoissa. Sen sijaan ruotsalaiset tekivät viisi prosenttia valituksista.

Elektroniikan ostoista eniten valituksia

Useimmiten verkkokaupan ongelmiin törmättiin elektroniikan ostoissa.

Suurin osa valituksista koski viallisia tuotteita sekä sitä, ettei tuote vastannut tilausta tai ettei tilausta koskaan toimitettu perille.

Lisäksi ongelmia aiheutui siitä, että verkkokaupoissa ei aina noudateta etämyynnin säännöksiä, kuten palautusoikeutta.

Valituksia tehtiin myös siitä, että tuotteita toimitettiin vain tiettyihin maihin tai että verkkoyritykset osoittautuivat tekaistuksi tai tuotteet väärennöksiksi.

MT

www.kauppa.fi